

Democratie zonder staat: het kan, in Koerdistan

DOOR MISCHA COHEN

📷 Het nieuwe permanente parlement voor statenloze volken in Rojava

Vandaag opent in Rojava de vijfde New World Summit, het congres voor statenloze volken. Kunstenaar Jonas Staal bouwde in West-Koerdistan een permanent parlement voor stateloze democratieën.

f DEEL

🐦 TWEET

📱 APP

De zelfmoordaanslag in Ankara, waarbij volgens de Turkse Pro-Koerdische partij (HDP) 128 mensen werden gedood, is ook in West-Koerdistan keihard aangekomen, schrijft Jonas Staal. De beeldend kunstenaar die zoveel politiek in zijn werk stopt, is een paar maanden in Rojava, de autonome regio waar Koerdische revolutionairen in 2011 zelfbestuur afkondigden. Vandaag wordt daar de vijfde New World Summit geopend, een tweedaags congres voor statenloze volkeren uit onder

andere Libië, Catalonië, Syrië. ‘Er is hier in Rojava met enorm verdriet op de aanslag in Ankara gereageerd. Dat geweld is op een beangstigende manier symptomatisch voor het geweld van IS in de regio. Maar voor de Koerden is dat geweld inmiddels tragisch genoeg een bijna dagelijkse realiteit. Er zijn hier regelmatig begrafenis van martelaren die zijn gesneuveld in de strijd tegen de Islamitische Staat, vooral leden van de People’s Protection Units (YPG) en de Women’s Protection Units (YPJ).’

“Er werden lokale raden opgericht, nieuwe universiteiten en culturele centra geopend en recent nog een filmacademie.”

In de autonome regio van Rojava is volgens Staal in vier jaar veel bereikt, in samenwerking met andere volkeren in de regio: Arabieren, Assyriërs, Chaldeeërs, Arameeërs, Turkmene, Armeniërs en Tsjetsjenen. Er werden lokale raden opgericht, nieuwe universiteiten en culturele centra geopend en recent nog een filmacademie. Het democratische zelfbestuur van de regio wil er de nadruk op leggen dat deze revolutie veel meer is dan een militaire strijd, dat het in veel opzichten een culturele revolutie is. Rojava – dat ‘west’ betekent waarmee duidelijk wordt gemaakt het hier nadrukkelijk om West-Koerdistan gaat en dus niet om Noord-Syrië – is een gebied dat anderhalf keer zo groot is als België, met ongeveer 4.6 miljoen inwoners.

Zijn eerste New World Summit organiseerde Jonas Staal drie jaar geleden in Berlijn. De bedoeling van zijn organisatie is om alternatieve parlementen in te richten voor leden van onafhankelijkheidsbewegingen die in eigen land worden bestempeld als terroristen. Per mail bericht Jonas Staal kort voor de opening over de voorbereidingen van de vijfde New World Summit vanuit Rojava, het omstreden gebied waar Koerdische revolutionairen gebruik maakten van het machtsvacuüm dat ontstond door de Syrische opstand in het zuiden. Daardoor kon het bewind van Bashar al-Assad het Koerdische gebied niet meer controleren en had de vrijheidsbeweging vrij spel. Na een vreedzame machtsovername ontwikkelden zij samen met andere bevolkingsgroepen het ‘democratisch confederalisme’, een model dat door de Koerdische leider Abdullah Öcalan, die al zestien jaar gevangen zit in Turkije, een ‘democratie zonder staat’ werd gedoopt.

📷 Jonas Staal | Foto: Stephan Vanfleteren

Jonas Staal en zijn organisatie waren vorig jaar al in Rojava, om over de revolutie daar te schrijven en een documentaire te maken. 'We stelden een boek samen met teksten uit vrij Koerdistan en gaven dat uit met onze eigen school, de New World Academy en BAK,

basis voor actuele kunst in Utrecht. Amina Osse en Sheruan Hassan van de Democratic Union Party (PYD) vroegen ons bij die gelegenheid of we kans zagen om een summit in Rojava te organiseren, om een uitwisseling tot stand te brengen tussen internationale vertegenwoordigers van andere stateloze organisaties en de resultaten van de revolutie te tonen.'

Staal en de vertegenwoordigers van het democratische zelfbestuur van Rojava bedachten dat een permanent parlement in West-Koerdistan de beste vorm zou zijn, aangezien Rojava niet alleen nu een stateloze regio is maar dat in de toekomst ook wil blijven. 'We besloten om hier een parlement te bouwen voor een stateloze democratie. Dat is ook altijd de kern van onze organisatie geweest, het inzetten van de verbeelding van de kunst voor een nieuwe vorm van democratie.' Vanochtend om tien uur Nederlandse tijd wordt in dat nieuw gebouwde parlement de summit voor een nieuwe wereld feestelijk geopend, in aanwezigheid van driehonderd revolutionairen en kunstenaars uit alle windstreken.